

Velja v Ljubljani in
po pošti:

celo leto . . . K 320—
pol leta . . . „ 180—
četrt leta . . . „ 90—
za mesec . . . „ 30—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 480—
pol leta . . . „ 240—
četrt leta . . . „ 120—
za mesec . . . „ 40—

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica štev. 6/1.
Telefon štev. 360. — Upravišтво je na Marijinem trgu
štev. 8. Telefon štev. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 160 K.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži na odgo-
vor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo —
Rokopisi se ne vračajo.

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:

celoletno . . . 8 dolar.
polletno . . . 4 dolarje
četrtletno . . . 2 dolarja

Plačano do

Licijalna knjižnica

Ljubljana,

Štokholmska 2 K
za večkratno popust.

Karlov povratek v Švico.

APANAŽA ZA KARLA.

Budimpešta, 5. aprila. (Izvirno poročilo.) V tukajšnjih legitimističnih krogih govorijo o obljubi, ki so se dale Karlu, da se mu olajša odhod iz Madžarske. Madžarska bo dala Karlu polno apanažo v znesku 10 milijonov madžarskih kron letno. Karl bo dobil izjavo, ki bo podpisana od državnega upravitelja, od ministrskega predsednika in od predsednika narodne skupščine, kjer se Karl priznava kot legitimni apostolni kralj Madžarske in kjer se samo naproša naj sedaj zaradi političnih razmer zapusti deželo. Dobil bo večjo vrsto denarja za pokritje stroškov potovanja v Švico.

KARLOVA VRNITEV V ŠVICO.

IDU Dunaj, 5. aprila. Kakor javljajo listi, bo posebni vlak ki pelje bivšega cesarja Karla v Švico, odšel proti štajerski meji davi ob pol sedmih. Kot spremstvo potujejo z njim trije antantni častniki, in sicer en angleški, en francoski in en italijanski, dva višja uradnika dunajskega policijskega predstveda, šest kriminalnih uradnikov, dva stražna uradnika dunajskega policijskega ravnanstva s šestimi stražniki in z osmimi možmi državne brambe, poslanca Sever in Müller in en uradnik zunanjega ministrstva. Bivšega cesarja spremljajo tudi legatski svetnik Marchowsky, legatski tajnik grof Castaldo, grof Hunyady in zdravnik dr. Wenhardt iz Budimpešte, ki zdravi razkralja.

KARLOVO SLOVO.

IDU Dunaj, 4. aprila. »Korrespondenz Herzog« javlja: Pozno v noči iz Budimpešte dospele vesti poročajo, da so se pogajanja med Budimpešto in Sobotiščem končala s kompromisom. Karl bo pred odhodom iz dežele izdal proklamacijo na madžarski narod, v kateri bo izjavil, da ima še vedno pravico na madžarski prestol in da se umakne le sili sedaj merodajnih razmer. Pri tem bo poudarjal svoje popolno zaganje v politično zrelost madžar-

skega naroda. Ista korespondenca je dobila iz Sobotišča poročilo, da je Karl po zaupnikih madžarske vlade popolnoma poučen o mišljenju strank narodne skupščine in tudi o mišljenju vlade same. Kakor se doznava, je Karl sedaj pripravljen, ozirati se na trenutne težkoče in z ozirom na grozeče zunanje komplikacije izpremeniti prvotne smernice svoje akcije. V tem primeru se računa s tem, da odpotuje Karl že jutri.

LDU Pariz, 5. aprila. Tajništvo bivšega kralja Karla objavlja noto, kjer se ugotavlja, da so od konca do kraja izmišljene vesti o posvetovanjih med kraljem in francoskimi državniki ali generali pred njegovim odpotovanjem. Pravtako se ugotavlja, da je nepristno po listu »Temps« objavljeno, iz Berna datirano pismo, ki ga je baje razkralji naslovil na kardinala knezoškofa Csernocha.

ZAKAJ SE JE KARLOVA VRNITEV V ŠVICO ZAVLEKLA?

IDU Beograd, 5. aprila. Po poslednjih informacijah iz avtoritativnih krogov, bi moral bivši cesar Karel zapustiti do danes Madžarsko, ker je že prispelo dovoljenje Avstrije in Švice za potovanje preko njunega ozemlja. Ker pa ni bilo mogoče popolnoma vse pripraviti, kar je potrebno za to potovanje, je bilo odloženo za danes popoldne. Karel bo odpotoval iz Sobotišča v Švico preko Gradca in Innsbrucka. S tem potovanjem se je Karlova pustolovščina približala svojemu koncu.

Budimpešta, 5. aprila. (Izvirno poročilo.) Kakor se govori, je polkovnik Lehar, ki je prisegel razkralju, odpotoval s Karlom v Švico.

ZITA JE BILA POUČENA O KARLOVIH NERAMENAH.

IDU Lausanne, 4. aprila. Pri preiskavi, ki sta jo izvršila policijski nadzornik Pattera in še en policijski nadzornik v Pranginsu, je izjavila bivša cesarica Zita, da je Karl odpotoval v četrtek 24. m. m. zjutraj iz Pranginsa. Ona je pripravila vse potrebno za potovanje in je sama vedela za njegove namene.

rodajna mesta, menijo Bolgari, da bo naša država v kratkem v zelo neugodnem zunanem in notranjem položaju, vsled česar pripravljajo napad.

Bolgari nameravajo napasti Jugoslavijo.

Beograd, 5. aprila. (Izvirno poročilo.) Javljajo iz Debre: Semkaj so dospele vesti, da se nahaja v Albaniji veliko število bolgarskih čet, ki pripravljajo napad na naše ozemlje. Po podatkih, ki so jih dobila me-

Bitka med istrskimi Hrvati in fašisti.

IDU Trst, 5. aprila. Včeraj se je 14 fašistov napotilo iz Vodjana v Istrijo proti vasi Krnici, da bi prijeli hrvatskega visokošolca Celigo, ki je propagiral med tamošnjimi Hrvati. Kakor poročajo tukajšnji listi, so oboroženi hrvatski seljaki na cesti v Krnico napadli te fašiste in začeli streljati nanje s puškami. Fašisti so odgovarjali z revolverji, nakar se je razvila pravcata bitka. Kmetje so dobili pomoč, vsled česar so se morali fašisti umakniti. Imeli so dva težko ranjena. Enega izmed njih so Hrvatje v gozdu popolnoma slekli in ga hudo pretepli. — Fašisti so poklicali pomoč, nakar je iz Pule in Vodjana odšlo proti Krnici več avtomobilov z vojniki in s strojnimi. Imeli so tudi več oklopnih avtomobilov s seboj. Seljaki so se med tem

ejačili. Kakor poroča »Era Nuova«, se jih je polagoma zbralo okrog 600. Hrvatje so iz zasede začeli streljati na vojake in jih tudi več ranili. Boj je trajal več ur. Ker je bil sovražnik premočan, so se avtomobili s karabinjerji, finančno stražo in fašisti morali umakniti. »Piccolo« poroča, da so fašisti ujeli enega napadalca in ga izročili karabinjerjem, nakar so kmetje obkolili stražnico in zahtevali, naj vojaki izpustijo prijete tovariše. Vnel se je boj. Hrvatje so se morali umakniti. — Po zadnjih vesteh so italijanske čete in fašisti vkorakali okrog polnoči v Krnico in jo zasedli. Hrvatske kmete so čete popolnoma pregnale. Doslej se še ne ve, koliko je na obeh straneh izgub.

KONFERENCA NASLEDSTVENIH DRŽAV.

IDU Rim, 5. aprila. Avstrijska delegacija za konferenco nasledstvenih držav Avstro-ogrsko monarhije je davi dospela semkaj. Avstrijski poslanik je delegate pozval v hotel »Regina« k porazgovoru o vprašanjih, ki se bodo obravnavala na konferenci.

KRITIČEN POLOŽAJ V ANGLIJI.

IDU Nauen, 5. aprila. Na shodih v Londonu ter drugih angleških industrijskih mestih se zavzemajo transportni delavci in železničarji za složno pomoč stavkajočim rudarjem. Finančni minister Horne je opisal položaj v posameznih krajih kot zelo kritičen. Več rogov se nahaja že pod vodo.

BURNA SEJA MADŽARSKE NARODNE SKUPŠČINE.

Budimpešta, 5. aprila. (Izvirno poročilo.) Na današnji seji narodne skupščine je ministrski predsednik naznanil nastopno: Morem sporočiti narodni skupščini, da smo izvršili akcijo, ki jo je morala pričeti vlada in ki je obstojala v tem, da mora Karl zapustiti deželo. Sporočili morem, da je Karl Habsburg danes popoldne ob 10.35. zapustil Sobotišče. (Medklici pri malih poljedelcih: »Hvala Bogu!«) Ministrski predsednik nadaljuje: Ne vem še, ali je kralj že prekorajl majo. Vendar pa je preskrbljeno, da se to zgodi še do danes opoldne. Danes hočem omeniti le to: Menim, da se vsi z malimi izjemami strinjamo v tem, da je moral Karl zapustiti deželo. (Medklici pri malih poljedelcih: »Za vedno!«) Medklici pri krščanskih nacionalcih: »Ni popolnoma takole!« Nočem podrobno razpravljati o vzrokih je nadeval ministrski predsednik, ki so dovedli do tega koraka. To ne bi izboljšalo ne našega notranjega, ne zunanega položaja. Narodna skupščina je lahko prepričana, da smo upoštevali vse okoliščine in da smo potemtakem postopali. Ako je pretila kakšna nevarnost od zunaj, moramo sedaj, ko se je preprečila vsaka nevarnost, vztrajati pri tem, da ne bi bilo ugodno, da navajamo vse podrobnosti, tem manj, ker bi se s tem poostila notranja nasprotstva. Na zunanaj in na znotraj bo pomirilo duhove, da je Madžarska po teh moralnih in materijelnih življenjskih prestavi v tako težkih razmerah to veliko presenečenje, to veliko preobrnitev. (Medklici pri malih poljedelcih: »Ta puč!«) Zadnji dogodki so dokazali, da je Madžarska na potu konsolidacije napravila velik korak naprej, da si želi, da ostane vlada, parlament in vojska edinstvena in da se ne bo dala zapeljati k nepremišljenemu koraku. (Posl. Smogovij ključ: »Lepa konsolidacija, ako se spodi kralj iz dežele!«) Medklici pri malih poljedelcih: »Predložili bomo tozadeve zakonni predlog!« Ministrski predsednik Teleky: Prosim narodno skupščino, naj ostane mirna. (Posl. Rassay od stranke malih poljedelcev ključ: »Ali se je poskrbelo za to, da se bodo aretirali spremljevalci kralja?«) Min. predsednik Teleky: Vlada je imela dolžnost, da zajamči potovanje kralja v Švico. Sklenil se je sporazum, da se bo izvršilo potovanje ne samo nemoteno, ampak tudi v gotovih formah. Kralja bodo spremljali trije zastopniki antantnih velesil. Udali se nismo nobenemu drugemu stremljenju, dopustili pa nismo, da bi oni, ki je bil kronar s krono Sv. Stefana (veliko odobravanje pri krščansko-nacionalcih. Ključ: Krona je frigijska čepica!) izpostavili incidentom. Končno je ministrski predsednik prosil narodno skupščino, naj stavi debato o njegovih izjavah na jutrišnje sejo narodne skupščine.

ČLANI MADŽARSKE VLADE SE BODO MORALI ZAGOVARJATI.

Budimpešta, 5. aprila. (Izvirno poročilo.) Člani stranke malih poljedelcev so imeli danes konferenco, na kateri so sklenili, poklicati na odgovor člane vlade. Stranka je sklenila, naznaniti vladi, da bodo njeni zastopniki izstopili iz vlade, ako se osebe, ki so krive pustolovščine kralja, ne bi poklicale na odgovornost.

VLADNE KUPČIJE.

Beograd, 5. aprila. (Izvirno poročilo.) Danes popoldne je bila v pisarni ministrskega predsednika konferenca z muslimanskimi poslanci iz južne Srbije. Ministrski predsednik je s poslanci razpravljal o vprašanju agrar. reforme v južni Srbiji. Do sporazuma še ni prišlo. Sklenilo se je, naj muslimani predložijo svoje nove zahteve, o katerih se bo razpravljalo. Nato je bila seja ministrskega sveta. Ministra dr. Krizman in Uzimović sta določena, da vodita pogajanja. Nato je min. predsednik Pašić poročal o stadiju vprašanja Karlovega odhoda iz Madžarske.

POLJSKA NAPADE NEMČIJO.

IDU Nauen, 5. aprila. Listi poročajo o vojaški pripravljenosti Poljske na obmejnem ozemlju proti Nemčiji. Vpad se pričakuje že te dni.

Skrite struje.

Grki in Turki se bližajo. Ironija usode je hotela, da je sedaj Grška stopila v boj za ideal svojih zaveznikov: svetost in večnost mirovnih pogodb — le-ti zavezniki pa so pravzaprav v tem konfliktu na strani Turške, ki se bori proti sevrski mirovni pogodbi.

Kralj Konstantin je izdal proglas, v katerem poudarja, da gre v boj za sveto stvar svojih velikih zaveznikov, nekdanji predsednik francoske republike Raymond Poincaré pa v svoji politični kroniki zasmejuje grške delegate, ki so na londonski konferenci zahtevali za svojo državo Smirno ter utemeljevali to svojo zahtevo s tem, da sta se rodila tamkaj Homer in Sapho ter so to za Grško sveta tla.

Tako je pač plačilo sveta.

Tako kar nenadoma bi utegnili celo slišati, da so zavezniki vrnil Turčiji Tracijo in sicer vsled garancij, ki jih je dal Lloyd - George 5. januarja 1918 tozadevno indijski mohamedancem. Vodja indijske mohamedanske delegacije Hasan Imam je dejal namreč na nekem londonskem banketu, da se je omenjenega dne Lloyd - George obvezal, da bo Turčija po vojni Tracijo obdržala in samo pod tem pogojem so sklenili indijski muslimani svojo pomoč britanskemu imperiju — zopet nekaj nov skrivnen londonski dogovor za Balkan.

Delo ustavotvornega odseka.

Beograd, 5. aprila. (Izvirno poročilo.) Po večerašnjih burnih dogodkih v ustavnem odboru je zavlada danes zelo mirni ton v debati o spornem členu 13. Sejo je otvoril predsednik dr. Ničič. Najprej govori posl. dr. Žerjav, ki nadaljuje svoj večerašnji govor in navaja mnogo primerov za to, kako vršijo katoliški duhovniki posel agitatorjev za klerikalno stranko. Zahteva, naj se sprime člen 13. Nato govori muslimanski poslanec Kurbežović, ki se protivi temu, da se v cerkvi govori o politiki. Meni, naj duhovniki v cerkvi ne govorijo o drugem, kakor o Bogu. Zunan cerkve pa so tudi duhovniki svobodni državljani, —

KAREL NA POTU.

IDU Gradec, 5. aprila. Posebni vlak z bivšim cesarjem je zapustil postajo Fehring popoldne ob 16.54, ko so se madžarski spremljevalci poslovili od razcesarja. Vlak je dospel ob 19.05 zvečer v Gradec in je ostal zaradi izmenjave stroja zunaj glavnega kolodvora. Po 15 minutah se je bivši cesar odpeljal dalje.

KOMUNISTIČNI NEMIRI V NEMČIJI — DELO MOSKVE.

IDU Nauen, 5. aprila. Berlinski »Verwärts« prinaša dokumentarčne dokaze, da je Moskva pripravljala komunistični puč v Nemčiji in nudila svojo finančno pomoč. Akcija, očisti srednjo Nemčijo komunistov, stoji pred svojim zaključkom. V Berlinu vlada mir, izvzemši stavke v elektrarnah. Komunistično strankino vodstvo prekljuje za vso Nemčijo poziv k generalni stavki. V Mecklenburgu se radi poostrelega političnega položaja prepovedani shodi pod milim nebom. Belgijske okupacijske oblasti so proglasile na ozemlju leve obali Rena obsedno stanje, češ da je ogroženo od komunistov. V izdanem razglasu se preti z vojnim sodiščem za kršitev svobode dela, radi napadov na osebe in sabotaže.

ARETACIJE KOMUNISTOV.

IDU Berlin, 5. aprila. Pri gibanju v srednji Nemčiji so dosedaj aretirali 3642 oseb. Večina aretiranih se nahaja v Leimu.

BOLJŠEVIŠKI DENAR V NEMČIJI

IDU Berlin, 4. aprila. »Vorwärts« objavlja pismo moskovskega provizornega mednarodnega sveta delavskih strokovnih organizacij, naslovljeno pisarni sveta v Berlinu, ki se končuje takole: »Dotični, ki prinese to pismo, bo prinesel tudi denarja. Prosim, da nam vsak te-

Zavezuško politiko vodijo v zadnjem času kapitalistični interesi v nenavadno ostri meri.

Anglija skrbi povsod samo za to, kako bi zanesla med sosedo kar največ sporov in nesporazuma ter postala pri tem sama zadovoljni dobičkar. Za Francijo se pri tem ne ogreva preveč: dogovor z Rusijo nam je v veliko pojasnilo o tem dejstvu.

Kakšni tajni toki si pa kopljejo struge po Nemčiji, Avstriji in nasledstvenih državah, lahko šele samo slutimo. Karlov prihod na Madžarsko, gotovo ni rezultat eno same vesele noči.

V javnost presikavalo že razne vesti, ki kažejo za habsburskim zastorom režije, katerim naši »prevratni elementi« ne hodijo niti do gležnjev, in ki so v najboljšem »priateljskem« razmerju z nasledstvenimi državami. Borzljanstvo inscenira za dober uspeh tudi majhen vladarski blask.

Upajmo, da Karlova afera ne pomeni ničesar drugega, dasi je potrebna ravno sedaj največja opreznost pred priateljskimi emisarji, ki dobivajo svoje direktive v središčih, odkoder pošilja kapital nad svet vojno in mir.

Ta središča se danes nevarno tresejo — vseh nam je dolžnost, da zavarujemo državo pred sunkom zakrlih struj.

Izjavi, da bo glasoval za ta člen. Zemljoradnik Joco Jovanović izjavlja, da bo glasoval za člen 13. Posl. dr. Dulibić meni, da je ta člen naperjen samo proti katoliški cerkvi. Posl. dr. Vošnjak meni, da v poleg državne suverenitete ne more biti druge suverenitete. Glasoval bo za ta člen. Posl. Wilder izjavlja, da se je Strossmayer boril proti klerikalizmu. Nato sta govorila še dr. Laza Marković in zemljoradnik dr. Musakovićević, ki zagovarja člen 13. Predsednik zaključil debato. Nato je bilo sprejeto z večino glasov več členov, med temi tudi takozvani »kancelarjagrale«. Seja se je zaključila ob trinajstih.

den brzojavno označite svoje izdatke, nakar vam bomo brez odlašanja pošiljali potrebnih sredstev.

GRŠKI PRINC ANDREJ PADELE

London, 5. aprila. (Izvirno poročilo.) Po brzojavki iz Carigrada je bil brat kralja Konstantina, princ Andrej, na grški fronti v Mali Aziji ranjen v bitki in da je podlegel svojim ranam. Padel je tudi general Vlakovpulos.

DELEGATI JUŽNE ŽELEZNICE V RIMU.

Dunaj, 5. aprila. (Izvirno poročilo.) Danes so od upravnega sveta južne železnice odpotovali v Rim ravnatelj dr. Hammer-schlag, dr. Hans Mautner, dr. Veljem Rosenburg in sekcijski načelnik Solvis, da prisostvujejo pogajanjem glede južne železnice.

BORZNA IN TRŽNA POROČILA.

5. aprila.

Valute in devize.

Dunaj: Dolarji 668.50—672.50, marke 1101—1107, funti 2630—2650, francoski franki 47—47.50, lire 2785—2795, dinarji 1869—1889, poljske marke 85.25—87.25, švic. franki 116.50—117, češke krome 906 do 912, madžarske krome 246.50—248.50.

Praga: Marke 120.75, švic. franki 1293.50, lire 305, franc. franki 520.50, funti 289.50, dolarji 72, dinarji 198.50, avstrijske krome 16.55, poljske marke 7.75.

Curih: Berlin 9.37¹/₂, New York 579, London 22.59, Pariz 40.40, Milan 23.90, Praga 7.75, Budimpešta 2.15, Zagreb 4.10, Varšava 0.72¹/₂, Dunaj 1.53, avstrijske krome 0.95.

Effekti.

Zagreb: Banka za Primorje 930 do 1000, Jadranska 1975—2050, Jugoslovenska 580—590, Praštedionica 10.500—10.700, Ri-ješka pučka 435—440, Hipotekarna 323 do 328.

VSI NA DELU ZA »JUGOSLOVENSKO MATICO«

Delo ustavotvornega odseka.

Beograd, 4. aprila.

Na današnji seji se je člen 7 prehodnih naredb, ki govori o sodnikih in sodiščih odgodil na kasneje.

Člen o dvornem statutu: »Dokler se v smislu členov (slede numeracije členov) ne uveljavijo novi statuti, ostane v veljavi dvorni statut, ki je bil sprejet dne 30. avgusta 1909« se sprejme z večino glasov.

Nato se je razvila živahna debata o členu 13, ki se glasi:

»Svoboda vere in vesti je zajamčena. Vse priznane veroizpovedi so po zakonu enakopravne in morejo javno izvršiti svoje obrede (v kolikor s tem ne žalijo javne morale). Uživljanje državljanov pravic ne zavisi od veroizpovedi individua. Nihče se ne more odtegniti svojim državljanstvom in vojaškim dolžnostim s tem, da bi se zvržen skliceval na vero. Priznane so tiste veroizpovedi, ki so v katerikoli kraju dobile zakonsko priznanje. Druge veroizpovedi se priznajo samo z zakonom. Priznane veroizpovedi samostojno upravljajo svoje notranje verske zadeve v mejah zakona. Nihče ni dolžan, da javno izvrši svoje verske dolžnosti in da prisostvuje zapovedanim verskim ceremonijam in svečanostim, razen ob državnih praznikih in svečanostih, v kolikor to odreja zakon in v kolikor kdo spada pod očetovsko, vojaško ali variško oblast. Priznane veroizpovedi so lahko v zvezi s svojimi poglavarji, ki se nahajajo izven mej države, v kolikor to zahtevajo njihovi duhovni predpisi. Način, kako naj se izvrši ta zveza, se regulira z zakonom. V kolikor so v državi proračunu predvidene vsote za verske svrhe, se imajo razdeliti med posamezne veroizpovedi z ozirom na njihovo število vernikov in na njihove potrebe. Verski predstojniki ne smejo izrabljati svoje duhovne oblasti izven cerkve, ali v strankarske svrhe. (Prestopki zoper to določbo se kaznuje po določbah, ki predvidevajo kazni privatnih oseb. Obtožba se predloži pristojnemu sodišču, ki potem uvede preiskavo.)«

Proti temu členu je ostro govoril posl. dr. Šimrak, posebno proti zadnji določbi tega člena, da se namreč kaznuje zloraba vere v strankarske svrhe (kancelarograf). Povdarjal je, da hočejo svobodnomiselne stranke s kancelarografom uničiti versko svobodo. Za kancelarograf je govoril posl. dr. Žerjav, ki je navedel vrsto slučajev zlorabe vere v Sloveniji. Med poslanci je nastal velik hrup in prepir. Ker je prišlo celo do dejanskih spopadov, je predsednik sejo prekinil. Prihodnja seja se vrši jutri ob 9.

Zasedba Knina.

Split, 4. aprila.

Davi je naša vojska in orožništvo s predsednikom dalmatinske vlade dr. Besnico in generalom Miličem odšlo, da zasede Knin. Ljudstvo je pričakovalo našo vojsko in ji priredilo burne ovacije, pri čemer se je vzklikalo kralju Petru, regentu Aleksandru in dr. Trumbiću. Med 15. in 16. uro se je sestala naša vojska, ki je prišla iz Bosne s sprevedom, ki je prišel iz Splita preko Vrlika.

Pred prihodom naše vojske v Knin so Italijani razglasili, da se smejo razobesiti zastave šele en četrt ure po njihovem odhodu, ljudstvo pa je klub temu že prej razobesilo zastave. Italijani so nato prišli z oklopnimi avtomobili in grozili, da bodo streljali, če se zastave ne odstranijo. Da se izognejo prelivanju krvi, so naši ljudje sneli zastave. Čez pol ure je prišlo naše orožništvo, ki ga je na kolidoru pričakovala velika množica ljudstva, sokolske župe in druga društva. V imenu občine je izrekel dobrodošlico našim oblastem upravitelj Jovič, kateremu je v imenu vojske odgovoril nek naš polkovnik, General Milič je pri tej priliki imel nagovor na vojsko.

Ob dvanajsetih je kninska občina priredila proslavo osvoboditve. Zenske so s cveticami obsipale naše vojake. Poslale so se brzojavke kralju Petru, regentu Aleksandru, ministrskemu predsedniku, ministru za vojno in mornarico in predsedniku konstituant. Italijani so odnesli vse, kar so mogli odnesti, kar pa niso mogli, so poškodovali. Poštni in brzojavni urad je popolnoma izropan. Odnegli so tudi ves material za graditve ličko-dalmatinske železnice. General Milič je odšel v bližnjo vas Biskupijo, kjer je obiskal grob narodnega mučenika Onizima Popovića.

Kako je na Jasnaji Poljani.

Za časa sovjetskega režima se je na Jasnaji Poljani, nekdanjem Tolstojem domovanju marsikaj izpremenilo. Tako poroča neki dopisnik »Times-a«, ki je živel osem let v bližini rodbine slavnega pisatelja in ki se je vrnil zdaj na Angleško:

Tolstojeva vdova je umrla v oktobru 1919. Ko je umirala, je bila zelo v skrbeh za svoje, boječ se, da ne bi trpeli lakote. Njena hči, grofica Tatjana, je morala prodati vse svoje dragocenosti, da preživi sebe in svoj hčer. — Sedemdeset delavcev, vrtnarjev, tesarjev i. dr. je nastanjenih na Jasnaji Poljani. Stanujejo večinoma v gospodarstvenem gradu. Med tolikimi številom ljudi živi grofica Tatjana zelo skromno in enostavno: dva dni v tednu, v četrtek in v nedeljo, ji je poverjena naloga, razkazovati tujcem hišo in očetov grob. Sempatja ji ponudi kak posestnik denarja, toda grofica vse odkloni, čeravno ima skromno plačo. — Od časa do časa prihajajo komisariji, surovi ljudje, se vsedejo v hišo, razpravljajo in se posvetujejo o tem in onem, ne sklenejo pa navadno ničesar. Hiša, ki je po revoluciji sicer že popravljena, se nahaja v žalostnem stanju. Njive so zapuščene in porasle s plevelom. — Pretečeno zimo je otvorila grofica Tatjana šolo za male kmetijske otroke. Po šolskem pouku jih je učila delati čevlje, in med tem delom, ki ga je izvrševal tudi njen oče, je pripovedovala malčkom o slavnem očetu-pisatelju. Toda, kakor vsaka stvar v Rusiji, se je ustavila tudi ta otroška industrija: primanjkovalo je usnja in drete.

Druge Tolstojeva hči, grofica Saša, je bila obsojena od boljševikov na tri leta ječe. Njena strežnica-redovnica se je trudila zamaž, da bi ji dosegla pomiloščenje. Kmetje, ki so jo ljubili radi njene dobrote, so odposlali odposlanstvo prav do Trockega in Ljeninga. Toda tudi ta korak ni imel uspeha. Jetnica, oropana domačije in vsega premoženja, je raztrgana kot beračica; njeno zdravje je zelo zrahljano, le njen pogum in odločnost jo čuvata pred obupom. Pred aretacijo je bila nastanjena na Jasnaji Poljani kot nekaka uradnica s službo, katera jo je sicer poniževala, a ji je vsaj zagotovila ostanek v neposredni bližini rodbine.

Tolstoj, katerega veliki duh je mnogo pripomogel do preobrata v Rusiji, bi marsičesa ne mogel razumeti, ako bi videl sedanjo Rusijo...

Govor dr. Rybara na manifestacijskem shodu NSS.

(Dalje.)

Ker smo mi z našim delom resnično državotvorni, se nas državotvorni elementi boje in nas skušajo ubiti z omalovaževanjem. Imenujejo nas strancico, imenujejo nas stranko malkontentov in pri zadnjih volitvah so to naše malkontentstvo posebno povdarjali. In jaz mirno priznam, da smo malkontenti. Ali je mar to kakšna sramota za nas? Kaj pa je malkontentstvo? Kaj pa je nezadovoljnost drugega, kot obsodba današnjih razmer? In ali nimamo za to svoje malkontentstvo dovolj vzrokov? In če pravijo naši državotvorni elementi, da smo vznikli iz nezadovoljstva — ja ali je to kaj posebnega? Saj vendar vsaka nova stranka nastane vsled tega, ker je ljudstvo nezadovoljno s starimi, ker zgube stare stranke vsled svojega protiljudskega delovanja zaupanje med njim. Samo pogledimo malo v našo zgodovino, v zgodovino početkov naših strank. Svoj čas je oče Bleiweis neomejeno vladal celo Slovenijo. Naenkrat pa so se našli ljudje, ki z oblačenjem in vedrenjem očeta Bleiweisa niso bili zadovoljni, nastala je skupina malkontentov-Mladoslavcev, ki so čez vse zabavljali in vse kritizirali, kar je ukrenil in odredil oče Bleiweis. No in potomci teh Mladoslavcev-malkontentov, so današnji naprednjaki-liberalci ali demokrati, kakor jih pač kdo hoče imenovati.

Priznati moramo tem Mladoslavcem - liberalcem - demokratom velike zasluge za razvoj slovenskega naroda in nikdar ne bom tajil, da so mnogo doprinesli k napredku našega javnega življenja. Toda kolo časa se ni ustavilo. Tudi oni so postajali stari in s tem konservativni ali kot nekateri pravijo in najbrže imajo prav, reakcionarni. Kakor je

svoj čas nastopila proti očetu Bleiweisu skupina mladih malkontentov-Mladoslavcev, tako je nastopila proti očetu Tavčarju zopet mlada skupina narodno-radikalnega dijaštva, takozvani mladini-malkontentov. Vsak kdor motri politično življenje, opazuje lahko borbo med temi mladimi malkontenti in starimi, konservativci, že celo zadnje desetletje. Višek je ta spor na zunaj dosegel z ustanovitvijo »Jutra«. Vprašam Vas, cenjeni zborovalci, zakaj je bilo vendar potrebno »Jutro«, ko imajo demokrati na razpolago svoj častitljivi »Slov. Narod«? Pač zato, ker mladini s pisanjem lista starinov niso bili zadovoljni. Preko očitania, da mi razbijamo napredne vrste v korist klerikalcev, gremo torej lahko z mirno vestjo na dnevni red, ker, ako kdo razbija napredne vrste, so to predvsem demokrati-mladini-malkontenti, ki nam pa ob vsaki priliki očitajo malkontentstvo, nastalo ravno vsled njihovega političnega delovanja.

Tudi ako pogledamo svetovno zgodovino, vidimo, da je socialno-demokratska stranka, da je prva, druga in tretja internacionala nastala le vsled malkontentstva z vladajočimi strankami. In mi se danes z našim malkontentstvom, z našim nezadovoljstvom z obstoječimi razmerami naravnost ponašamo, kajti kateri pošteno misleči in odkritosrčni državljani je lahko zadovoljen z razmerami, ki so zavladale v Jugoslaviji? (Dalje prih.)

Francozi in Gorenja Slezija.

»Havas« poroča: Dva poslanca francoskega parlamenta sta z avtom prepotovala vse okraje, kjer je bila pri plebiscitu poljska večina in sta se izrazila, da sta se zelo čudila, da je ostalo poljsko delavstvo in kmetje kljub dolgotrajnemu nemškemu zatiranju tako narodno zavedno in odločno. Poljsko ljudstvo pa je radostno pozdravljalo in izražalo željo, da se takoj napravi konec temu negotovemu stanju in določi meja, ker po prej ne bo mirovalo.

Varšavska državna zbornica je poslala v Pariz več svojih članov, da se zavzamejo v tankajšnih diplomatnih in parlamentarnih krogih za poljsko vprašanje v Gornji Sleziji.

Tako se dela za Gornjo Slezijo. Ali pa se je storilo kaj za Koroško od francoskega ali pa od strani našega parlamenta? Kolikor nam je znano, ni razen posl. Brandnerja še nihče mignil z pazincem!

Pomanjkanje in druginja mesa.

Ljubljana, 5. aprila.

Proti pomanjkanju in draginji mesa ni tako kmalu pričakovati vladne odprave, ker pri centralni vladi odločujejo v tem oziru veleagrarji in borzljanski vplivi. Konzumenti, posebno po mestih, so se bili razveselili vesti, da je poleg drugih živih prepovedan tudi izvoz mesa in živine. Toda prepoved se je izkazala kot brzojavna napaka ministrstva za carinarice.

Sedaj zopet meso in klavno živino izvažajo razni denarni mogotci še v večjih množinah, dočim so ljubljanske stojnice prazne. V tem oziru se mora najti odprava. Ne verujemo sicer, da bi bili mesarji popolnoma nedolžni, oziroma ogroženi v svoji eksistenci, ker vidimo, da nekateri predmestni mesarji, ki se imajo res boriti za obstanek ter vsled tega ne morejo zdrževati trmastega štrajka, slej kot prej nabavljajo živino ter prodajajo meso po starih cenah. Ako zmorejo to slabo situirani mesarji-zacetniki, bi tembolj lahko zdržali bogati mesarji.

Meščani bodo morali poseči po samopomoči na ta način, da se za nekaj tednov prostovoljno odrečejo uživanju mesa. Prazna je domišljija, da se brez mesa ne more živeti in da gospodinje sicer ne morejo pripraviti kosila in večerje.

Posebno ljudje z duševnim poklicem prav lahko žive nekaj časa ob močnatih in rastlinski hrani. Pogledimo le male posestnike na deželi, ki dobe meso na mizo le za velike praznike (saj za naše mladosti na kmetih je bilo tako), vendar pa so jim rodbine zdrave in čvrste, čeravno opravljajo težka dela od ranega jutra do pozne noči. V Ameriki bi gotovo na tako spekulativno draženje mesa odgovorili z bojkotom konzumentov.

Beleške.

Speklo jih je!

Mož se je oglasil in »Jutro« tudi. Dr. Rybač je namreč napisal v nedeljskem »Slov. Narodu« uvodnik, kjer naglašja, da je naša inteligenca zanemarjala izobrazbo in organizacijo najvažnejšega državotvornega faktorja, narodnega delavca.

»Jutro«, ki ima o državotvornosti malo bolj evenkaste pojme, je zavohalo v izvajanjih dr. Rybača nesešarsko kopito in je graknilo.

Ljudje, ki jih mnenja bančnih koncernov malo brigajo, bodo šli seveda v državotvornosti svojo pot

naprej, četudi nekega dne od tega »Jutra« ne le grakne ampak kar gagne.

Kakor pri nas.

Davčna statistika Zedinjenih držav izkazuje za leto 1918 5246 milijonarjev manj kakor pa za leto 1917.

Kaj so milijonarji v Ameriki naenkrat obubožali? O, ne. Pač so pa podpisali državno posojilo, ki je davka prosto. Država — to je mali konsument — jim bo pa bogato in sigurno izplačevala obresti za posojeni kapital.

Renta je rešena in to je glavno za dobrega državotvornega patrijota.

Razna poročila.

Odsek za zunanje posle. Iz Beograda poročajo: V parlamentarnih krogih se govori, da bodo vse stranke zahtevale od vlade, naj se čimprej sestavi odsek za zunanje posle.

Nov predsednik bosanske pokrajinske vlade. »Narodno Jedinstvo«, uradni list vlade prinaša ukaz, s katerim se dr. Nikola Gjurgjevič imenuje za predsednika pokrajinske vlade za Bosno in Hercegovino, dr. Milan Srskić pa se rešuje svojih dolžnosti.

★

Konferenca nasledstvenih držav. Konferenca držav, ki so nastale na ozemlju bivše Avstro - ogrske monarhije, se sestane 6. t. m.

Popoln grški poraz. Agence Havas javlja ob 12.30 popoldne: Vesti o splošnem umiku grških čet za črto pri Brusi se potrjujejo. Turki energično zasledujejo Grke.

Fašistovski kongres v Bologni. Fašistovski kongres je 3. t. m. s pozdravnim nagovorom otvoril Benito Mussolini. Meste je bilo v zastavah. Popoldne ni bilo nobenih incidentov. Popoldne pa so iz neke kavarnе streljali na fašiste. Policija je aretirala dve osebi. Stražniki so komaj preprečili, da niso fašisti vdrli v kavarno. Vdrli pa so v socialistični klub, odkoder je tudi padlo nekaj strel. Vrgli so iz posloja vse mize in stole ter vse spise na cesto in jih zažgali. Zvečer je bil po mestu obhod z bakljami brez incidentov.

Gospodarstvo.

NARODNO - GOSPODARSKE NEVERJEVNOSTI.

Pred par dnevi pa je izdala naša vlada prepoved izvoza žita, moke in živinskih krmil. Po vseh pravilih narodnega gospodarstva bo moral slediti tej prepovedi primeren padec živinskih cen, ako nismo država neverjetnosti, kakoršen naslov je imela svoje dni Avstrija, in za kateri naslov se včasih tudi mi potegujemo.

Najnaravnost narodno - gospodarski zakoni se pri nas postavljajo na glavo. Dasi ravno smo ena najbogatejših držav v Evropi, kar se tiče žitnih pridelkov, sta vendar pri nas pšenica in moka dražji nego v državah, v katere se morata uvažati. Žitno imamo v izobilju, in vendar je meso drago. Vina pridelamo preko potrebe domačega konsuma, a vlnske cene so 3krat do 4krat višje, nego v Franciji in Italiji. Premoga nam ne manjka, a vendar so mu cene visoke. Lesa in drv imamo toliko, da velike množine tega blaga takorekoč gniljejo v gozdovih, skladiščih in na postajah, a cene stavbenemu lesu in drvom so skoraj nedostopne. Šadija, posebno jabolk in češpelj, imamo mnogo, a plačevati moramo eno in drugo na trgu drago. Vodno poti imamo na razpolaganje, a prevozi po vodi so dražji, nego po železnici, kar je povsem nenaravno. Tako bi se mogla naštetii še cela vrsta podobnih narodno-gospodarskih neverjetnosti.

Vsi ti nenaravni narodno-gospodarski pojavi so znak nezdravih razmer, ki jih je treba najti in brez usmiljenja iztrebiti. Eden glavnih vzrokov teh nezdravih razmer je v tem, da se v naši državi, kdor le more, peča s trgovino, oziroma s prekupčevanjem, tako da je med producentom in konzumentom cela vrsta nepotrebnih prekupčevalcev, ki ničesar ne producira, temveč le podražujejo cene blagu.

In naši denarni zavodi podpirajo to verženje z izdatnimi krediti ter se, žalibog, čisto tudi udeležujejo istega s tem, da naravnost participirajo na dobičkih. Sedaj, ko se je izdala prepoved izvoza živil, bi se morali denarni zavodi ravnati po vzgledu severoameriških zavodov, ki so izslili padanje cen blaga s tem, da so svojim klientom omejili kredit do skrajne mere, oziroma ga dovoljevali le v svrhe, ki so koristile narodnemu gospodarstvu. Ako bi hoteli naši denarni zavodi slediti temu primeru, bi bili mnogi veletržci, ki kupijo blago v svojih skladiščih v svrhu natezanja cen, prisiljeni, da se ga čimprej iznebe ter ga vržejo na trg, kar bi ugodno vplivalo na cene. Posebno velja to za živila.

Pocentivi živil bi sledila pocentiv medz in industrijskih proizvodov, kar bi zopet omogočilo tudi kmetu, da bi svoje pridelke mogel ceneje oddajati. Omejitev kredita bi tudi bilo uspešno sredstvo, da se izžge rak-rana našega gospodarstva — verižništvo. Ali imamo pričakovati od naših denarnih zavodov take omejitve? Se bo li naša državna metla, ki jih bo ev. znala prisiliti na to?

IZVOZ KROMPIRJA BODI PROST!

Z ozirom na prepovedan izvoz živil nam pišejo iz trgovskih krogov: Prav je bilo, da je izdala vlada prepoved na izvoz živil, ker z ozirom na trajno sušo in ogromno izvažanje potom židovskih spekulantov ne vemo, kaj nas bi čakalo v nekaj mesecih. Vsekakor bi se cene žitu in moki strahovito dvignile.

Toda iz prepovedi se mora izvzeti krompir, ki spomladi ne čaka mesece in mesece, kakor n. pr. koruza in drugi poljski pridelki. Ako krompir ne gre pravočasno v svet, se hitro pokvari in procentu ostane — gnoj.

Lani smo dosegli nadprodukcijo krompirja, a izvoz je bil dosedaj naravnost minimalen. Od Pragerskega do Lendave čaka še na stotine in stotine vagonov krompirja, ki bi se lahko izvozili brez škode in posledic za prehrano domačega prebivalstva. Producenti v ondnotnih krajih so tako previdni, da so že davno odbrali blago za saditev, za prehrano svojcev in za krmo živini, s preostalim blagom pa ne vedo kam.

Ako centralna vlada takoj ne dovoli izvoza, bodo posebno hudo prizadeti Prekmurci, a tudi naši Poljanci (Ptujsko polje).

★

+ Poziv čebelarjem. Ker se je v mestnem okolišju ljubljanskem ugotovila gniloba čebelne zalege, ki je za čebele zelo opasna kužna bolezen, se imajo v smislu ukaza poljedelskega ministrstva z dne 18. julija 1914 v teku 14 dni v gospodarskem uradu mestnega magistrata zglašiti vsi lastniki čebel ter tamkaj navesti kraj čebelnjakov in število panjev. Vsaka opustitev zglasitve se bo strogo kaznovala.

+ Trgovina s poljskimi produkti od 2. t. m. Ostlejš: Slabi dovozi pšenice, ki notira 1040—1050 K. Koruza, po kateri povprašuje domači konzum, notira 440—445 K. Oves, ki se rabi za izvoz, plačujejo po 380—385 K. — Vukovar: Pšenica 1030 do 1040 K, koruza 430—435 K, oves 380—390 K. Dovozi slabi, povpraševanje srednje. Ker je prepovedan izvoz žita, se pričakuje veliko padanje cen.

+ Promet naših blagovincev je znašal po izkazu Narodne banke 22. m. m. 3.447.840.295 dinarjev ter se je torej zmanjšal proti prejšnjemu tednu za 4 milijone 706.180 dinarjev. Kovinska podlaga se je zvišala za 5.287.413,47 dinarjev ter znaša 435.586.413,47 dinarja.

★

+ Veleseljem v Lyonu. Veleselja, ki se je dne 15. marca otvoril v Lyonu v Franciji, se je udeležilo nad 200 inozemcev, ki so poslali na razstavo svoje izdelke. Razstavilo je 115 Angležev, 30 Italijanov, 30 Švicarjev, 22 Čehoslovakov, 17 Belgijcev, 10 Dancov, Švedov in Holanđcev, 6 podanikov Zedinjenih držav, dva Španca in dva Finca. Skupno je razstavilo 260 oseb svoje izdelke.

+ Trgovina s koruzo v Češkoslovaški. Češkoslovaška vlada je dovolila svobodno trgovino s koruzo v Češki, Moravski, Sleziji in Podkarpatski Rusiji. V Slovaški ostane trgovina s koruzo še nadalje državni monopol.

Dnevne vesti.

— Vkorakanje naših čet v izpraznjeno Dalmacijo. Predvčeršnjem so naše čete vkorakale v prvi pas okupiranega ozemlja, kjer jim je ljudstvo povsod prirejalo veličastne ovacije. Naše orožništvo in čete so že zasedle Knin, Kijevo, Drniš in Oklaj. Tja sta prispela tudi predsednik pokr. vlade dr. Desnica in general Milič, ki sta bila od ljudstva burno pozdravljena. Predvčeršnjem dopoldne so izobesili na trgovskih ladjah, ki pripadajo po sporazumu z Italijo nam, na svečan način jugoslovanske zastave. 15. t. m. se sestane v Zadru komisija, ki bo določila način izpraznitve drugega pasa, ki se bo izvršila od 20. t. m. do 1. maja.

— Umor pri Višnji gori. Janez Zupančič, vulgo Selan iz Zavrtič je bil gerent občine Križka vas (sam se je imenoval »regenta«). Ker je nastopal oholo kot samodržec, so bili občani nanj jezni ter so ga dražili z besedami: »le-ta nam županil ne bo.« Za njegovega naslednika so si občinarji želeli posestnika Janeza Zajca iz Križke vasi. To je častilakomnega Zupančiča tako jezilo, da je prišel zadnjo nedeljo v Kriško vas ter brez vsakega povoda ustrelil na svojega tekmeča, Janeza Zajca, ki je takoj zgrudil mrtev na tla. Morilec je bil zvest pristaš S. L. S.

— Almanah kraljevine SHS. Z odobrenjem predsedništva ministrskega sveta izide maja ali junija meseca obširen »Almanah kraljevine Srba, Hrvat in Slovenaca«, sestavljen po uradnih podatkih vseh ministrstev in ob sodelovanju uglednih oseb iz cele kraljevine. Obsegal bo v velikosti 84–30 cm okoli 800 do 1000 strani. Knjiga bo velikega informativnega pomena in pripomore k pravilnemu poznavanju naše kraljevine v tu- in inozemstvu. V Almanahu bodo popolna slika kraljevine, zgodovinski, geografski, kulturni, finančni, trgovski in industrijski podatki, seznam društev, časopisov, vseh velikih finančnih, industrijskih in trgovskih podjetij in mnogi drugi važni in potrebni podatki. Naslovi in pregledi bodo tiskani v štirih jezikih. Za vsako tujo državo bo v Almanahu seznam tvev, ki so v kupčijski zvezi z našo državo. Cena Almanaha bo v mehki vezavi 100 dinarjev, v trdi vezavi 125 din. Naslov glavnega uredništva je: Novi Sad, trgovsko-zanatljska komora. Podrobne podatke, zlasti tuj po pogojih za uvrstitve inserterov v knjigo je moči vpogledati pri Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, ki sprejema tudi naročila za knjigo.

— Adresar za Slovenijo. Ker je povpraševanje po Adresariju vsesiransko in ker hočemo prihraniti interesentom, ki se pisnemu obračilu glede Adresarija na nas, stroške in čas, naznanjamo, da je knjiga dotiskana in jo dobimo v treh tednih, če ne bo nepričakovanih prometnih ovir, v Ljubljano. Knjiga bo veljala za prednaročnike, ki so poslali ozir. pošljejo do 15. t. m. 120 K prednaročnine 240 K. — Po preteku tega roka pa bo veljala knjiga z dostavitvijo na dom ozir. po pošti proti povzetju 300 K. — Uredništvo Adresarija za Slovenijo, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje šte. 5.

— Dva 13 letna dijaka izginila. Dne 17. m. m. sta se odstranila od skupne zabave na prostem drugošolca na ptujski gimnaziji Otokar Bajec in Franc Omerza. Začelo se je takoj iskanje na vse strani, toda zaman. Naslednjega dne 18. marca so pogrešili pri Dravi čoln, in takoj je nastal sum, da sta dekca izvedla otrokofantastični načrt, peljali se s čolnom po Dravi in dalje na morje in od tam na Kitajsko. O tem sta že prej govorila, a ker je bil Otokar šaljivec, ni smatral nikdo tega za resno. Pozneje so varnostne oblasti dognale, da se nahaja dotični čoln nekaj kilometrov od Ptuj, blizu cerkve sv. Marka, kjer sta ga dekca zapustila in šla v ondotne vasi. Ker je od tedaj vse poizvedovanje brezuspešno, prosimo vsakogar, ki bi mu bilo kaj znanega o tem, naj izvoli naznaniti »Dijaškemu domu« v Ptuj. Na obleki, osobito na perilu, sta nosila številke zavoda in sicer Omerza šte. 52, Bajec pa 38. Prosimo tudi uredništva drugih listov širom Jugoslavije, naj blagohotno prijavijo to točko.

— Vaška vojna. V soboto ponoči so se silno stopli kmečki fantje iz sosednjih vasi Grosuplja. Boj se je razvil po cesti od Grosuplja do Račne. Mrtev je obeljal 13 letni Jakob Nučič iz Predolja. Ubijalci so pobegnili pred orožniki v gozdove.

Ljubljana.

— Za občinske volitve v Ljubljani so postavili komunisti kot nositelja liste železniškega uradnika Vencaja. Socijalni demokratje še niso gotovi s svojo listo, istotako se vodi tudi pri S. L. S. še vedno boj med židarskim mojstrom Ogrinom in med odvetoikom dr. Adlešičem.

— Z ljubljanske univerze. Gosp. dr. Nikola Radojčić, izr. prof. za srbsko-hrvatsko zgodovino na filozofski fakulteti, ima svoje nastopno predavanje v soboto ob 10. v veliki dvorani univerze. Predaval bo o predmetu: »Srbski in hrvatski zgodovinarji o edinstvu svojega naroda«.

— Umrl je znanil in priljubljeni gostilničar na Tržaški cesti Fr. Oblak, znan pod imenom Tončkov France. Zadel ga je kap. Pogreb bo v četrtek ob 4. pop. na Viču.

— Akad. soc. pedagoški krožek priredi 8. t. m. ob 8. zvečer v zbornici na ulovzi sestanek, ki ga posveča specijelno vprašanje Akad. doma na gradu in razmeram dijaštva sploh. Dnevno prinaša časopis cele kolone o dijaškem vprašanju in vendar se naša javnost ne zaveda, da je za napredek in kulturo našega naroda in človeštva najmeninnejše vprašanje vzgoja vzgojiteljev, vzgoja akademikov. Zato pozivljamo vso javnost zlasti pa merodajne faktorje, da se v obitem številu sestanika udeleže. — Odbor.

— Važen sestanek kraj. org. NSS za dvorski okraj se vrši danes ob 8. uri zvečer v gostilni Lovšin, Oradišče.

— Klub »Soča« ima danes v sredo sestanek ob 8. zvečer v gostilni pri Petru Štepiču v Sp. Šiški. Predava g. Josko Cvek o pomenu Koroške za Primorje.

— Kolo jugoslovenskih Sester ima danes v sredo ob 5. svojo drugo odborovo sejo, in sicer v poslopju deželne vlade I. nadstr. Članice, ki imate še nabiralne pole, prinesite jih s seboj. Prosimo obile udeležbe!

— Napredno akademsko društvo Jadran priredi danes ob pol 8. debatni večer v Narodnem domu. Predava Fakin Zorko o temi: »Svetovni nazori in njih znanstvene definicije«. Prosi se za točno udeležbo.

— Društvo slušateljev filozofske fakultete priredi v četrtek 7. t. m. ob 8. zvečer predavanje v vseučiliščni zbornici. Predava g. prof. dr. France Veber o »Predmetu in metodi zgodovinskega spoznavanja« kot nadaljevanje predavanja »Vera in znanost«. Vstopnina običajna.

— Poziv. V četrtek 7. t. m. ob 7. zvečer se vrši sestanek v Fabianovi kleti pred Mestnim domom, na katerega so vabljene vsi kramarji, branjevalci, splošni vsi mal obrtniki, zlasti pa invalidi ter trafikantje. Ta sestanek ima gospodarski značaj, brez razlike političnega prepričanja. Posbne važnosti je za prodajalce na stojnicah in pa za invalide. Nihče naj ne zamudi tega sestanika. — Lorbar Franc, trgovec, sv. Petra cesta 53.

— Razne tatvine. 17 letna služkinja Amalija Pavlič iz Kotora (Dalmacija) je ukradla soprogu mizarskega mojstra iv. Andlovica v Količju 2000 K vredno suknenno običko. — Iz veže gostilne Krkoč v Sp. Šiški je bilo dne 4. t. m. ukradeno črno pleskano kolo, ki ima v črno barvanih obrokih rdečo črto. Kolo je vredno 2000 K. — V noči na 5. t. m. je na Turjaškem trgu nekdo izmaknil iz ključavnice veznih vrat troje ključev na rdečem traku.

— Poneverba. Pekovski pomočnik J. Mihelič je dne 4. t. m. zapustil svojo službo v Novem Udmatu brez odpovedi ter obenem poneveril svoji gospodnji 250 K.

— Izgubljen. Marija dr. Z. je izgubila nekeje v mestu zlat uhan z velikim briljantom. — Kontoristinja Ida C. je izgubila v kavarni Zvezda zlato žensko uro. — Višji orožni mojster Bogomil C. je izgubil med potom iz Šiške v Dravljje težko srebrno dozo za cigarete.

Celje.

— Žalostna prikazen minulih časov dr. Balogh (znan svoječasnno izza napadov na Slovence pod imenom »rjavbar Balogh«) se včasih nenadoma pojavi na celjskih ulicah. Nahaja se drugače v Gradcu, le včasih ga prične k nam, da se tukaj nasiti, potem pa zopet izgine v Lačenberg. Treba bi pa bilo vsekakor še malo pozanimati, kaj ga iz Gradca tolikokrat prižene k nam, če niso za to poleg želodca še morda kak drugi razlogi?

— Nosilec kandidatne liste NSS za volitve v občinski odbor mesta Celja je g. Karol Zabkar, skladiščnik na celjskem kolodvoru.

— Triglavanski ples. V soboto 9. t. m. se vrši v celjskem Narodnem domu triglavanski ples. Pokroviteljstvo cele prireditve ste prevzeli gospe Anica dr. Kukovčeva in Adela dr. Dečkova. — V častnem odboru za to slavnost se nahajajo sledeči gosposje: dr. Baltič Vilko, predsednik deželne vlade; dr. Bleiweis Demeter, zdravnik; dr. Hrašovec Juro, odvetoik; Hribar Ivan, jugoslov. poslanik; Hubad Matja, ravnatelj konzervatorija; dr. Hešič Fran, univerzitetni profesor; dr. Jenko Ivan, primarij; dr. Jurčeta Fran, odvetoik; Koch Metod, admiral; dr. Kotnik Jos., dvorni svetnik; Kovač Josip, sodni nadsvetoik; dr. Kukovec Vekoslav, minister soc. politike; Lovrič Lujo, oslepel kapetan-dobrovoljec;

Maister Radolf, general; Mestna občina celjska; dr. Novak Bogoslav, sodni svet. v pok.; dr. Ploj Miroslav, šef jugoslovanske reparacijske komisije; dr. Radomir Karl, rektor univerze v Zagrebu; dr. Rosina Franjo, odvetoik; dr. Seneković Bogumil, direktor; dr. Serneć Jos., odvetoik; dr. Serneć Vladimir, odvetoik; dr. Srebr Gvido star., odvetoik; Sinković Davorin; Stritar Josip, pesnik; dr. Schwab Anton, zdravnik; dr. Šerko Alfred, univerzitetni profesor; dr. Tavčar Ivan, župan v Ljubljani; Zupančič Oton, pesnik; dr. Žolger Janko, vseučiliščni profesor; dr. Žužek Leopold, vodja celjskega okrajnega glavarstva. — Pri slavnosti sodeluje vojaška godba iz Maribora pod vodstvom kapelnika Hercoga. Vstopnina za osebo 40 kron, za dijače proti izkaznici 10 K; rodbinske izkaznice do 4 članov 100 kron. Vabilo velja kot legitimacija pri vstopu. Prireditve prične ob 8. uri zvečer. Pred otvoritvijo plesa pozdravijo v veliki dvorani Narodnega doma pokrovitelji, častni odbor ter celjsko slovensko žensko naše Triglavane ter srbske in hrvatske goste.

— Sramotne plače celjskih krojaških pomočnikov. Pišejo nam iz krogov celjskih krojaških pomočnikov: Gotovo ga ni kraja v Jugoslaviji, kjer bi bili oblačilni delavci v tako mizernih življenjskih razmerah, kakor smo mi v Celju. Delamo in ubijamo se ne samo 8 ur dnevno, ampak tudi 10 in 12 ur, da zaslužimo 250–300 kron v najboljšem slučaju. Da moremo s temi nizkimi plačami izhajati, se nam čudi marsikdo. Samo naši mojstri, kateri računajo za delo ene obleke od 700 do 800 kron, ne sprevidijo našega bednega stanja, da bi nam vsaj malo zvišali plače za naše delo. Upamo pa, da bodo, ko bodo te vrstice v »Jugoslaviji« čitali, uvideli, da smo tudi mi potrebni zboljšanja plač, kar lahko storijo brez, da bi povišali cene za delo oblek, katere mislimo, da so v znesku 700 do 800 kron dovolj visoke v razmerju z našimi sramotno nizkimi plačami.

— Beseda o ubogih pohabljenih. Ne vemo, ali je katero mesto še tako obdarjeno z raznimi berači in pohabljenici od rojstva sem, kakor Celje. Skoro v vsaki ulici naletiš na take reveže, ki si z beračenjem služijo svoj kruh. Ne bilo bi to neodpustljivo, da bi bili to sami stari ubožci, imamo pa tudi mlade sirote s pohabljenimi udi, katere se plazijo po tleh in prosijo milodarov. Ti imajo še celo stariše, kateri jih v spremstvu mlajših bratov pošiljajo na beračijo. Bilo bi umestno, da bi ministrstvo za socialno skrb pričelo premišljati o ustanovitvi ubožnic, kamor bi se naj take ubožce spravilo, katerih je gotovo še na stotine v državi.

— Suša je, kakor drugod, tudi v celjskem okraju zelo občutljiva. Na polju nič ne raste, travniki so že rumeni ter v višje ležečih krajih že skoro primanjkuje vode. Pravijo, da bomo imeli slabo letino, če v kratkem ne bo izdatnega dežja.

— Po celjskem parku uganjajo razni nepriklipni v noči še vedno svoje lumparije s tem, da lomijo in kvarijo tam ostavljene klopi, ki so itak že v slabem stanju. Zjutraj se najdejo na tleh ležeče klopi, ki so naravnost pri tleh odlomljene. Naj bi policija mestnemu parku posebno ponoči posvečala večjo pozornost.

— Gozdni požar. V nedeljo popoldne proti 5. uri se je vnel na neznan način gozd nekega posestnika v Tremarjih pri Celju. Na kraj požara so prihiteli obe celjski požarni brambi, katerima se je posrečilo pogasiti ogenj, da ni napravil večje škode.

PREKRSTITEV ULIC.

V Ljubljani še imamo vedno več zastaralih nazivov ulic in cest, ki ne odgovarjajo našemu preporodu in demokratični dobi. Čemu še držimo n. pr. Gosposko ulico (tudi v Celju in menda še v Mariboru)? Ali ne spominja to ime na tlačanske čase, ko se je zbirala visoka gospoda v kastah, kamor navadni zemljan ni imel pristopa?

Nadalje imamo sicer zgodovinska imena, na katero zgodovino pa se z ozirom na bližnjo sosesčino ne spominjamo radi. Na nekdanje gospodarstvo Rimljanov, pradedov naših ljubeznivih mejašev, bi pač zadostovalo le eno ime, imamo pa Rimsko, Emonska cesta in Mirje (rimsko zidovje Römermaner). Tudi nekaterim navideznim dobrotnikom stare Ljubljane smo se menda že dovolj oddolžili, da so nosile ulice njihovo ime celo stoletje n. pr. pl. Schellenburg, Hilscher itd. V bodoče bi bilo dovolj, da ostane hvalčeno, zabeleženo v arhivih.

Ravno tako so smešne da ne geografske orientacije Tržaška, Dunajska, Karlovska, Celovška cesta. To je bilo morda potrebno v predželezniški dobi, da so se kmečki vozniki orientirali. Danes ne bo nihče vprašal, po kateri cesti mu je odpeljati ali odkorakati na Dunaj, v Trst ali Karlovac.

Imamo pa nebroj za Ljubljano, za Slovenijo in za našo Jugoslavijo zaslužnih in slavnih moži, ki bi naj dobili imena naših ulic.

Priporočajte „JUGOSLAVIJO“

Nar. soc. stranka.

IZJAVA.

Podpisano načelstvo narodno-socialistične stranke izjavlja ob priliki objave svoje kandidatne liste, da bo nar. soc. stranka nastopila pri občinskih volitvah za mesto Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj popolnoma samostojno in opozarja vse svoje somišljenike, da naj se ne pustijo begati po vesteh o kakih kompromisih, pa naj prihajajo od koderkoli.

Podpisano načelstvo nadalje izjavlja, da se ne bo spuščalo v osebne napade proti nasprotnim kandidatom in da želi, da bi se predstojeci volilni boj vršil stvarno in dostojno. V slučaju pa, da bi nasprotniki hoteli drugače, bo pa podpisano načelstvo vsak napad na osebo nar. soc. kandidatov odločno odbilo in odklanja vso odgovornost za nedostojnost in osebnosti volilne borbe. Za načelstvo Nar. soc. stranke:

Rudolf Juvan, Fakin Zorko, podnačelnik, tajnik.

KANDIDATNA LISTA NAR. SOC. STRANKE ZA MESTO LJUBLJANA.

Nar. soc. stranka je za mesto Ljubljana postavila na svojo kandidatno listo sledeča imena:

Odborniki: Dr. Jamar Tone, zdravnik; Urbančič Karol, poštni višji oficijal; Matgaj Tone, peskar; Tavčar Ivan, uradnik; Ropnik Fran, žel. strojevodja; Posek Anton, tiskarnar ki posestnik; Babnik Jakob, vodovodni inštalater; Ambrožič Josip, mestni učitelj; Zorko Karol, uradni sluga; Jug Riko, bančni uradnik; Skof Fran, žel. revizent; dr. Peterlin Viktor, profesor; Verčnik Lovro, plačilni natak; Pip Uroš, knjigovodja; Podbevšek Ferdo, kovač; Velepeli Radolf, škottist; Poženel Valentin, progovni mojster; Sadar Vendelin, mestni učitelj; Tomažič Ivan, uradnik; Mencin Josip, inštalater; Zupančič Maks, uradnik; Koprivec Ivan, skladiščnik; Šalehar Franc, poštni oficijal; Čebin Dominik, tiskarnar; Sever Hrabroslov, uradnik; Korošec Blaž, železn. strojevodja; Verbič Ivo, uradnik; Poronta Peter, delavec; Nedved Ivan, sodar; Pečnikar Fran, postrešček; Pust Ludovik, mesarski pomočnik; Hešič Orelav, železniški uradnik; Gregorič Edvard, sodni sluga; Žagar Fran, žel. strugar; Buh Mihael, delovodja; Rakovec Ivan, postni uradnik; Gale Franc, mestni učitelj; Jermon Josip, progovni mojster; Bezeljak Anton, skladiščni delavec; Scubert Leon, žel. strokovnik; Stopar Davorin, zasebni uradnik; Podpac Rudolf, žel. post. odpravnik; Jakšič Aleš, zavar. uradnik; Jakšič Aleš, zavar. uradnik; Bezeljak Anton, posestnik; Mikec Fran, plačilni natak; Jančič Valentin, uradnik; Vran Anton, železničar; Fakin Zorko, politični tajnik in urednik.

Lista je jako dobro in srečno sestavljena in zgorajšnja imena sama garantirajo, da bo NSS pri občinskih volitvah dosegla najboljši uspeh.

Gospodarska konferenca NSS. V nedeljo se je vršilo v Ljubljani zborovanje gospodarskega odbora NSS. V nadvemnem zborovanju se je pretresalo vprašanje strankinih financ, strankinega davka, tednika »Nove Prave« ter majskega spisa, ki ga izda stranka za 1. maj. Osobita pažnja se je posvečala vprašanju gospodarskih in produktivnih združenj. Izvolili se je gospodarski odbor za centralo ter se bodo enaki odbori osnovali po vseh večjih organizacijah. Po večjih krajih se bodo vršile redne gospodarske konference. Prva taka konferenca se vrši v nedeljo 10. t. m. ob 3. popoldan v Celju. Tudi v bratsko češko NSS se bodo navezali čim ožji stiki tudi v gospodarskem pogledu. Razveseljuje je, da se stranka zaveda velike važnosti gospodarskega vprašanja za malega človeka in upravičeno je upanje, da bodo te konference kmalu rodile konkretne uspehe, ki bodo v gospodarski blagoslov našemu celavpemu ljudstvu.

Šod NSS na Jesenicah, ki se je vršil preteklo nedeljo na prostoru pred kolodvorom je lepo uspel. Udeležba je bila nad pričakovanje velika, preko 600 oseb. Šod je otvoril tov. Lenšček, nakar je poročal tov. Tavčar iz Ljubljane. Njegovim stvarnim izvajanjem ni nikdo izmed navzočih komunistov in soc. demokratov ugovarjal, pač pa je govornik žel živahno odobraval. Popoldne se je vršil pod vodstvom tov. Rabiča šod NSS v Mojstran, ki je tudi jako dobro uspel.

Sport in turistik.

Otvoritev kolesarske sezone v Ljubljani. V nedeljo 3. t. m. se je otvorila v Ljubljani kolesarsko - sportna sezona z prireditvijo kluba »Kolesarjev in motociklistov Mirja«. Klub je razpisal 5 otvoritvenih dirk na cesti Ljubljana - St. Vid, od katerih so se vršile samo 4, ker je dirka seniorjev odpadla. — Prvi so nastopili novinci, ki jih je bilo 9, 2 km z obratom je prevozil prvi Umek Ivan v 3'39", drugi Dolničar Jože v 3'55" in tretji Šimenc Jože v 3'55". — Druga dirka je bila dirka juniorjev, katere se je udeležilo 8 dirkačev,

tekmovalcev na 5 km. Prvi je prišel Danti Pegan v 9'42", drugi je bil Sotler Janez v 9'44", tretji Pečnik Tvrgust v 9'46". — Tretja dirka se je vršila glavna dirka na 10 km, pri kateri je tekmovalo 13 dirkačev. Prvi je bil Šolar v 18'37", drugi Škrabner v 18'38" in tretji Umek v 18'39". Kot zadnja tekma se je vršila tolažna dirka na 2 km. Prvi je bil Zanoškar v 3'36", drugi Kržišnik v 3'39" in tretji Praček 3'41". Dirke so se vršile v polnem redu in ob precejšnji udeležbi občinstva.

Gledališče in glasba.

Repertoar ljubljanskega gledališča. Drama: Sreda, 6. »Gospodična Julija«, »Don Pietro Caruso«, (B). Četrtek, 7. »Mrakovi«, ob znižanih cenah, (izven). Petek, 8. »Gospodična Julija«, »Don Pietro Caruso«, (C). Sobota, 9. »Mrakovi«, (A). Nedelja, 10. »Gospodična Julija«, »Don Pietro Caruso«, ob znižanih cenah, (izven). Ponedeljek, 11. »Mrakovi«, (D). Opera: Sreda, 6. »Thais«, (C). Četrtek, 7. »Lepa Vida«, (B). Petek, 8. »Zlatorog«, (A). Sobota, 9. »Thais«, (D). Nedelja, 10. »Tosca«, (izven), Ponedeljek, 11. (zaprt).

Mali oglasi.

Proda se: TRGOVSKA HIŠA

enonadstropna na vogalu z velikim vrtom. Vpraša se Gajeva ulica 15 v trgovini Maribor, 564

PRODA SE

po ceni 120 kg bodeče pocinkane 2 mm močne žice, (Staheldraht). Kje pove uprava v Jugoslavije, 564

GOZDNO POSESTVO SE PRODA

v last, arondiranih 185 orolov, 30 orolov nji v travnikov, drugo krasen bukov gozd do 80 let star. Lesa ca 20.000 m³. Na pravici se da najmanj 40.000 žel. pragov in 150 vagonov oglja. Kmečka hiša in gospodarska poslopja v dobrem stanju. Inventar 2 para konj, vozovi itd., sam vreden 150.000 K. Posedstvo leži na Dolenskem 18 km od žel. postaje, cesta prav do gozda, promet s tovornimi avtom mogoč. Prikupiti se dajo še sosednje parcele. Cena en milijon kron, Plačilni pogoji ugodni. Na prodaj samo do 10. t. m. Podrobnosti odv. pisara dr. Ivana Lovrenčiča, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8.

DVE SPALNI OPRAVI

fini, lepo izdelani iz trdega lesa po zelo nizki ceni. Naslov pove uprava Jugoslavije.

CELA GARNITURA

jedilnega orodja (Kina srebro za 12 oseb in zlata moška ura. Poizve se od 10. do 4. ure na Bregu št. 4–I, desno.

NAPRODAJ KOZEL

plemenjak, šiste pasme, bel brez rog, eno leto star na Vrhniki št. 11.

ŠVEDSKI SEMENSKI OVES

priporoča trgovina s semeni Sever & Ko, Ljubljana, Wolfova ulica 12. 578

RADI POVEČANJA TOVARNE

se takoj proda parno lokomotivo ca 25 HP, znamke Lanz. Nadalje drobilni stroj (Raspelmaschine) — drobi 3000 kg na uro. Ogleda se na Mirni. Brata Koleno, parna žaga na Mirni. 548

VSAKOVRSNE SLAMNIKE

po jako nizki ceni. Izložba na pogled v uradu za pospeševanje obrti na Dunajski cesti. Naročila in popravila starih klobukov in slamnikov sprejme: J. Steimberger, Dunajska cesta 9/II. dvorišče. 551

PIANINO

skoro nov. Vprašati na upravnilstvo »Jugoslavija« v Mariboru. 560

KLAVIRJE,

planine in harmonice na obroke prodaja in izposoja Alfonz Breznik, največja zaloga vseh glasbil, muzikali in strun. Ljubljana, Kongresni trg 15.

ČISTO SVINJSKO MAST

doma topljeno, razpošilja in ponudbe sprejema od 50 kg naprej po najnižji dnevni ceni trvdka Janko Popovič, Ljubljana. 211

Službe: PRODAJALKA

izurjena v trg. z mešanimi blagom, zanesljiva, z dobrimi izpričanimi leti premeniti službo. Ponudbe naj se pošljejo na Rezi Barič pri tvrdki Ludwig Krautsdorfer, Loče pri Poljčanah. 569

SOFER

z dobrimi sprječevali isče službe. Naslov v upravi Jugoslavije.

Zenitne ponudbe

GOSPODIČNA

srednje starosti želi radi pomanjkanja znanstva tem potom seznaniti se z blagim poštenim mladeničem, Premoženje postranska stvar. Le resne ponudbe še mogoče s sliko na upravo tega lista pod »Pomlad«.

Pošljite naročnino!

A. K. Green:

Nevestina skrivnost.

(Dalje.)

Ni dvoma, da je. Pri teh besedah se je ozrl gospod prav po očetovsko na lepo mlado ženo, ki je zamišljeno gledala plapolajoči ogenj v kaminu, kakor bi čakala točnejšega pojasnila. Iz časopisov vam utegne biti znano, da je bila Mildred Farleyeva šivilja in je izvrševala ta poklic tik do svoje smrti z največjo vnemo. So pa nekateri razlogi, ki zbujačo politično dvom, da bi šlo v njenem slučaju res za navaden samomor. Tako na primer ni še dognano, za katero odjemalko je delala in v kateri hiši je oddala obleke, ki jih je šivala zadnji čas. Priznam, da je nemara odveč iskati vseh teh podatkov, ker se lahko izkaže njih popochna brezpomembnost za našo stvar. Toda ker je uganka doslej še nerazrešena in utegne biti rešitev takšna ali drugačna, mora policija razjasniti sleherni dvomno vprašanje, in tako me je poslala tudi k vam, prepričana, da se ne vrnem praznih rok.

Vi menda mislite, da sem bila znana za Mildred Farleyevo? je vprašala ona hladno in določno.

Mari niste bili?

Nasmehnila se je. Vprašajte mogega moža! je dejala namesto odgovora.

Kameron je odkimal, kar pa očitno ni prepričalo gospoda, zakaj nadaljeval je s še resnejšim glasom:

Ako vam je bila gospodična Farleyeva neznana, potem, milostiva, je

vsekako čudno, kako je mogla delati obleke za vašo balo.

Kaj mislite? se je uprla Genovefa. Nikoli ni delala zame; odločno moram ugovarjati vsaki takšni domnevi.

Dobro, potem se vrnem k prvemu vprašanju, je rekel tujec smehljaje: kdo je vaša šivilja?

Ali morate vedeti za vsako ceno? je vprašala ponosno, ne skrivaje svojega ogorčenja nad tolikšno vsiljivostjo.

Samo zato, ker bi rad ugovarjal tistim, ki mislijo, da je bila Mildred Farley.

Povejte vendar, se je oglasil doktor Kameron, kaj je vzrok, da spravljate mojo ženo v zvezo s tem nesrečnim dekletom.

Vzrok je zelo tehten, in gospa soproga nam morda ve povedati o njem kaj več. V rajnični sobi se je našlo vse polno baršunastih in svilnenih odrezkov, ki jih hrani policija kot vzorce blaga, iz katerih je šivala obleke. Med njimi je bil tudi košček obrobka — evo ga — in ker so nedavno videli enakega na krilu gospe Kameronove, je bila misel, da je ona tista dama, za katero je delala ubogo dekle, pač gotovo naravna.

Tako more sklepati res samo mož, je odgovorila Genovefa s hladnim posmehom; jaz pa menim, da je zdajle v našem mestu najmanj dvajset gospod, ki nosijo enake obleke.

In tudi obleke od tegale sivega baršuna, tegale drugega blaga, vidite — kako mu že pravijo? — ali pa takšnega mehkega, belega, kakor je tole?

Dovolj, dovolj, je vzkliknila mla-

da žena, dočim ji je zletelo v naročje pol tucata raznobarnih vzorcev blaga; pripoznam rada, le Farleyeve ne. Vem, kakšno ste mi ugenili danes, in sem res zelo hvaležna gospodom, toda verjemite, čas in trud sta bila zaman. Kako je prišlo dekle do teh vzorcev, ne vem povedati, lahko pa rečem z mirno vestjo, da zame ni šivala nikoli. Z napol brezskrbnim, napol prezirnim smehljajem je odrinila kosce in ga pogledala pri tem tako ponosno in oblastno, da je že hotel oditi. Ako bi vedela kaj, bi vam rada ustregla, je povzela s priljudnejšim glasom. Toda meni sami je prav tako neumivno kakor vam, kako so se mogli najti na tistem kraju vzorci od moje obleke. Ali vam to ne zadošča?

Vstal je, da bi se poslovil. Ali mi res ne poveste, kje ste dali napraviti svoje obleke? je vprašal nujno.

Zmajala je z glavo, zasmejala se in mu šegavo pogledala v oči. To je skrivnost, ki je nisem izdala niti svojem možu; ako pa ni drugače — naj bo. Vstala je na prste in šepnila gospodu nekaj na uho.

Izprva je osupnil, nato pa se je veselo zasmejala.

Takšna je vaša skrivnost, milostiva? je vzkliknil; nu, izvolite se zaneesti na mojo molčečnost, kjerkoli ne nasprotuje uradni dolžnosti!

Poprosil ji je vnovič oproščenja, da ju je nadlegoval s svojim obiskom, se je spoštljivo poklonil in šel.

Ko je bil zunaj, je vprašal Kameron soprogo:

Kakšno čarodejno besedo si mu šepnila, da ga je pomirila tako naglo?

Glej, glej, se je pošalila Geno-

vafa, tudi ti hočeš vedeti mojo skrivnost? Nu, vidiš, povedala sem mu, da tolikanj občudovane obleke sploh niso delo ženskih rok. Ker sem hotela v svoji ničurnosti, da bi bile prav posebno lepe in vkusne, sem jih naročila pri krojaču — in zdaj me je sram.

Štirinajsto poglavje.

Tako vam je rekla, gospod nadzornik, je vzkliknil Gryce, in vi ste ji verjeli?

Govorila je resnico, je dejal predstojnik, ki se je bil pravkar vrnil od gospe Kameronove; njen glas je zvenel prepričevalno, tako da ne morem dvomiti o njenem resničnosti.

Nu, ker je nisem slišal na lastna ušesa, so moji pomisleki pač upravičeni. Čez nekaj dni utegnemo vedeti več; ali nam bo kaj koristilo, je seveda drugo vprašanje.

Gryce je bil sam pri sebi zelo nezadovoljen. Slučaj se mu je zdel tem zamotanejši, čim bolj se je poglabljal vanj. Doktorja Moleswortha je bil dal pod policijsko nadzorstvo; notranja slutnja, ki mu je navadno kazala pravo pot, ga je svari- la, naj ne verjame v njegovo krivdo in ne odredi njegove aretacije, dokler ne preizkusi vseh drugih možnosti po svoji najboljši vesti. Odkrito si je priznaval, da je ubrala njegova sumnja zadnje dni prav čudno smer. Spravljat odlično damo, kakršna je bila Genovefa, v kakršnokoli zvezo s smrtjo uboge šivilje, je pač nasprotovalo vsakemu razsodku. Vzlic temu pa se sumnja ni dala zavrniti kar tako. Veliki dami se ni zdelo za malo, pomagati si

z lažjo, da je prikrla ime svoje šivilje; zakaj izgovor, ki ga je bila šepnila predstojniku v uho, je bil po Grycevem prepričanju povsem neverjeten. In tako se mu je zdelo vzlic vsemu prav in potrebno, paziti še nadalje na to nepričakovano in dozdnevno nezmišlno sled.

Se nekaj drugega je spodbujalo detektiva k temu. Vselej, kadar se je domislil svojega poizvedovanja po Genovefi, ko je bila izginila pred poroko, mu je prihajal na um razgovor, ki ga je imel takrat z njeno prejšnjo, tako nenadoma odslavljenko služkinjo Zilijo. Spominjal se je, kako mu je pripovedovala o nekem dekletu, ki je prinašalo gospodični obleko. Tistokrat se mu je zdelo vse zgolj prazno čenčanje; tolikanj je udrihala po »tej naduti, zopni ženski«, čez, da se ima za boljšo od drugih ljudi ter prihaja s svojo veliko škafijo zmerom globoko zastrta s pajčolanom in ne privoščiti nikomur besedice. Genovefa je bila uka- zala, naj jo puste vedno brez oviranja k nji, in baš to je menda razka- čilo Zilijo, da se je tako srdito hudova- la nad »grdobo, potuhnjeno«.

Grycu je bilo žal, da ni že takrat potipal, kako in kaj; a tudi zdaj mu je še ostajala možnost, poizvedeti kaj natančnejšega o tistem dekletu. Gospa Olneyeva je bila omenila, da se je Mildred pogosto odpravila s takšno veliko škafijo in prišla pozno domov. Detektiv je upal, da mu bo v razgovoru z ustrežljivim hišnikom gospoda Grotorexa vsaj mogoče dognati, ali nista obe dekleti ista ose- ba. Rad bi bil dokazal svojem predstojniku, da je bil topot preveč lehkoveren.

Izjava.

Na željo našega bivšega poslovođa in okrožnega nadzornika v Celju g. Antona Petek-a ugovarjamo, da je izstopil g. Anton Petek iz naše službe, kjer je služboval 11 let na lastno željo. Svoje posle je v popolnem redu oddal.

Konsumno društvo za Slovenijo
vpisana zadruga z omejeno zavezo.

Dva sluge — tekača

sprejme „BALKAN“
Ljubljana, Dunaj-
ska cesta šte. 33.

Hiša s trgovskimi prostori

v Ljubljani se ugodno prodaja. Rečni reflektanti naj blagovoljno sporočijo svoje naslove pod „600.000“ na anon- čno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana.

Ceno se prodaja

acetilenski aparat z obsežnim materi- jalom; kandelabri, medeni lestenci z približno 100 svetilkami po sto metrov cavi, masivna hrastova garnitura za večjo gostilno, kredenca omarica z ve- likim ogledalom, dve manjši omarici in omarica za led. „HOTEL TOPLICE“ Bled.

„SLOVAN“

letniki 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1912, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917 ima v več izvodih

uprav. „Jugoslavije“
v Ljubljani.

Cena krasno vezani knjigi je
80 kron.

Gostilna ali restavracija

na prometnem kraju v Sloveniji se vzame v najem ali na račun, event. se kupi hišo z gostilno in trgovino. Ponudbe pod R/80 na anončni zavod, DRAGO BESELAJ, Ljubljana.

Apertura . . . . . za usnje
Lak . . . . . za usnje
Vaselina . . . . . za usnje
Krema (terp.) . . . . . za čevlje
Voščilo . . . . . za parkete
Plavilo . . . . . za perilo

v najboljši kvaliteti proizvajajo
I. Keber . . . . . izdelkov
Tacen pri Ljubljani (Slovenija.)

Obvestilo.

Obveščava cenj. odjemalce in p. n. občinstvo, da sprejemava novih dela in popravila po najnižjih cenah. Gotovi čevlji v zalogi.

Turistovski čevlji lastnega izdelka.
Ant. in Jož. Brajer - Kapele
Ljubljana, Turjaški trg (Breg) št. 1.

Prvorazredno

SJEME,

žitnica, kukuruz, grahorice, preje, muhari, povrča i originalne njemačke krmne repe dobavlja „Sjemenar“ d. d., Osijek, Gajev trg 1.
Tel. br. 663. Brzjav: Sjemenar, Osijek.
Ček. post. št. d. 33346.

Globoko znižane cene v trgovini oblek**Ferner,**

Maribor,
Gospodska ulica šte. 24.

Pred nakupom

naj si vsakdo

ogleda veliko

zalogo

jedilnega orodja, jeklenega in

aluminijevga, rotno kočare, čev-

jarskega orodja, vinčice in zapon

za čevlje, sukanca, gumbov, ve-

zenin in našivkov ter vse druge

potreščine za krojače, šivilje,

čevljarje in sedlarje pri

Josip Petelin - u,

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Največja izbira! Nizke cene!

NA VELIKO IN MALO!

POZOR! Stavbeniki, zidarski mojstri, izdelovalci cementnin in cementne opeke.

Najboljši dalmatinski cement je

splitski cement

znamka „TITAN“

v vrečah á 50 kg. — Vreče se sprejmejo nazaj. Pišite takoj po ponudbi! Dobi se na vagone in manjše količine pri

ANTON KALAN, Škofja Loka.

40 %

Za pomladno in poletno sezono
novodošli elegantni vzorci angleškega sukna!

Zahtevajte vzorce!

Vsakovrstne obleke za gospe in dečke
lastnega izdelka po najnovejših krojih.

40 % Prva kranjska razpošiljalna 40 %
manufakture, mode in konfekcije

Schvab & Bizjak

Ljubljana

Dvorni trg 3.

Pod Narodno Kavarno.

40 %

Iz Havre v Ameriko samo 6 dni.

Edina najkrajša črta preko Havre, Cherbourg in Ant-
werpen v Newyork. — Vozne

listke in zadevna pojasnila iz-
daja edina koncesijonirana poto-
valna pisarna

Ivan Kraker v Ljubljani
Gospodsvetska (prej Marije Terezije) cesta 13, Kolizej.

NUDJAMO:

Čevlje, spone za kosu, ekosnice;
Nožve, vilice, žlice, lokote;
Parfum, brkomaž, puder, briljantni
Veziva, tipke, vrpce;
Znirance, stijenj, naramnice;
Bročeva, prstenja, naušnica;
Kopč, dugmeta, drukera;
Očevka, pera, brisalica.

Cetke sve vrsti!

I svu ostalu golanterijsku i ribaršku robu!
Prodaža samo na veliko! Prodaža samo na veliko!

Brača Svlečić, Zagreb
Telefon 23-44. Petrinjska ul. 5. Telefon 23-44.

Proda se motor

220 volt, 8 konjskih sil s 600 obratov na minuto. —
Naslov pove upravništvo „Jugoslavije“.

Knjigovodja za Maribor

bilančnik, popolnoma samostojna, izveščana moč za
stalno službo se išče. Ponudbe z opisom dosedanjega
službovanja in zahtevki na Poštni predal št. 88 Ljublj.

Kolature za štednjake

(Herdringe)

rešetke za peči (Roste)

i sav ini trgovački lijev izrađuje i dobavlja:

Ijevaonica željeza „S.M.E.V.“, tvornice strojeva u Bielovaru.

Kupi se motor

300 volt, 10 konjskih sil s 1200
do 1600 obratov na minuto. —
Ponudbe pod „MOTOR“ na
upravništvo „Jugoslavije“.

F. BRUMAT
LJUBLJANA

Manufaktura in tkanine.

Mestni trg 25.

Prodajam**večje električno podjetje**

žago in luč ter posestvo v jako dobrem stanju blizu
Maribora. Naslov v upravi „Jugoslavije“ pod št 353.

Advokat dr. Kimovec

preje v Trstu

preselil je pisarno v

Maribor, Sodna ulica 14.